

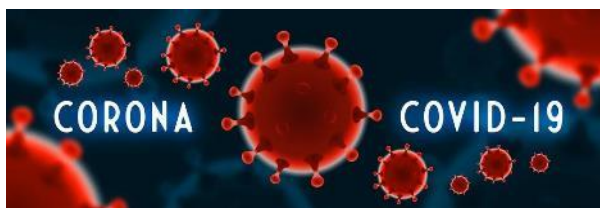
Beste leden en relaties,

Hierbij alweer de tweede nieuwsbrief van de Heemkunde Werkgroep Reusel. Na de positieve reacties en tips die we mochten ontvangen, zijn we weer energiek aan de slag gegaan om jullie op deze manier van de nodige relevante informatie te voorzien.

Veel informatief leesplezier.

Bestuur en Werkgroep Communicatie.

Onze corona maatregelen

De kleine lichtpuntjes die we eerder konden waarnemen lopen hopelijk snel uit naar een zee van licht waarbij iedereen weer in zijn of haar normale doen kan komen. Het is een behoorlijk lange weg geweest die we met elkaar hebben moeten afleggen maar, nu de terrassen geleidelijk aan openen, is het einde bijna in zicht.

Nog even moed houden met als "schrale" troost in gedachten: "De laatste loodjes wegen het zwaarst". Sterkte tijdens de laatste etappe!!

Nieuws van het bestuur

HWR heeft ook een facebookaccount waarvan onze Werkgroep Communicatie regelmatig gebruik maakt om er zinvolle meldingen breed te verspreiden:

www.facebook.com/heemkundereusel

Kijk verder ook eens wat vaker op onze eigen website. En heb je nog tips ter verbetering laat het ons dan weten; wij zijn daar erg blij mee:

www.heemkundereusel.nl

Algemene Ledenvergadering

Zoals in de vorige editie aangekondigd, zal de Algemene Ledenvergadering gehouden worden op dinsdag 28 september, dit alles onder voorbehoud van wijzigingen in het beleid van onze overheid.

Heemspel 2021

De mei editie van ons Heemspel is begin deze maand van start gegaan en bevat weer erg leuke ideeën en onderdelen. Het eerste spel vorige maand was succesvol met een flink aantal deelnemers. De winnaars hebben hun prijsje inmiddels ontvangen. Bezoek onze website voor de juiste antwoorden.

Het deelnemen aan het Heemspel zal voor alle deelnemers wellicht zaken opleveren waarvan ze voorheen geen weet hadden en bepaalde wijken van onze gemeente zal men na het spel ook beter kennen.

Laat je belangstelling voor jouw gemeente en jouw Heemkunde Werkgroep ook blijken en doe een gooi naar de titel "Eén der slimste Reuselnaren", wellicht ga je na afloop met de trofee aan de haal!

Brabants Heem – Reuselse tradities

De koepel van de Brabantse heemkundekringen bestaat volgend jaar 75 jaar en wil dat jubileum samen met de aangesloten kringen met iets speciaals vieren. Het plan is om een

mooi boek uit te brengen met tradities in onze provincie. Nu krijgt elke vereniging de kans een mooie traditie op te laten nemen in het boek zodat een totaal overzicht ontstaat van oude gebruiken en gewoontes in geheel Brabant.

Wij willen onze leden graag de mogelijkheid bieden “hun” tradities die vandaag de dag nog leven te delen en nodigen jullie uit ideeën of suggesties hiervoor te melden. In eerste instantie kan die melding via een bericht aan secretaris@heemkunde.nl. Na keuze volgt dan de uitwerking en HWR kan daarbij behulpzaam zijn voor advies en ondersteuning.

Melding graag uiterlijk 1 juni aan het secretariaat

De Vurstelling

Erratum: In de Nieuwsbrief van april meldden wij dat De Vurstelling te bezoeken is tijdens de openingsuren van het gemeentehuis; hieraan toe te voegen: tenzij de ruimte in gebruik is voor vergaderingen of andere bijeenkomsten. Voor de langere termijn zijn wij op zoek naar verenigingen en/of organisaties die in aanmerking komen om zich te presenteren in De Vurstelling. Wat de bedoeling is heb je kunnen zien tijdens de recente presentaties van de Natuur- en (weide) vogelvereniging en de Chauffeursvereniging. Is bij jou een mogelijke kandidaat bekend, laat het ons dan even weten met een belletje of een mailtje.

Reuselummeke

Er is veel veranderd door het coronavirus. Hierdoor hebben velen onze groene woonomgeving opnieuw leren waarderen. In de weekenden is het druk in de bossen en op de fiets- en wandelpaden. Veel dorpsgenoten maken een dagelijks ‘ommetje’. En dat is mooi!

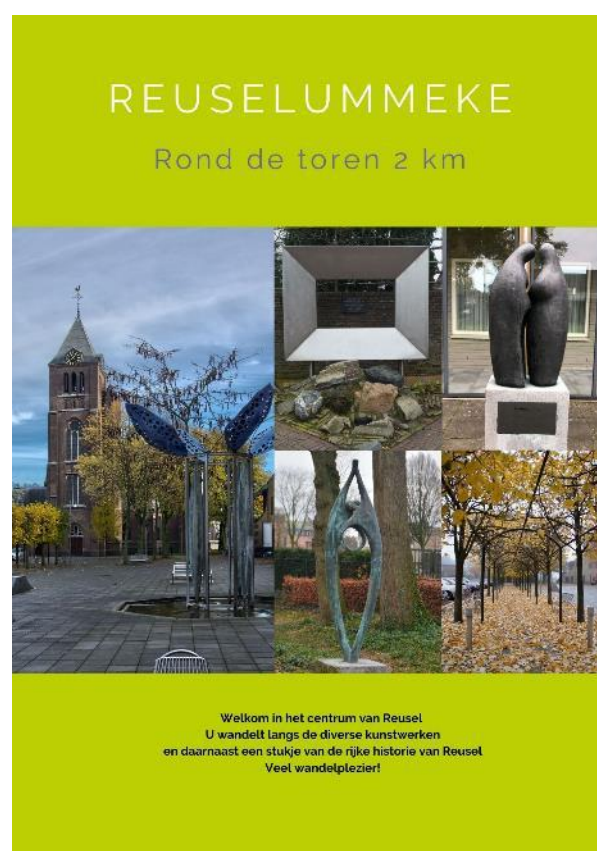
In samenwerking met TIP Reusel en de gemeente heeft onze HWR een korte wandeling ontwikkeld waarbij je langs diverse kunstwerken wandelt en meteen een stukje van de rijke historie van Reusel kunt aanschouwen.

Tijdens de wandeling kom je langs verschillende cultuurhistorische plekken. De wandeling is goed

toegankelijk voor iedereen. De route zal herkenning bieden aan ouderen en zal jongeren wat leren over de geschiedenis van Reusel. Leuk voor jong én oud dus! Bij het wandelen moet men zich uiteraard wel houden aan de coronamaatregelen!

Ook als je wat minder goed ter been bent, maar toch even de benen wil strekken om in beweging te zijn, dan kunnen wij deze wandeling “rond de toren” aanbevelen.

Hier is een reportage van KempenTV over het ontstaan van deze wandeltocht te bekijken: <https://youtu.be/rzYeLOHVC18>

Een brochure met wandelroute en beschrijving van een aantal kunstwerken is op onze website te downloaden (www.heemkundereusel.nl/reuselummeke.html), of te verkrijgen bij de receptie van de gemeente. Veel wandelplezier.

Berichten

BHIC - hét centrum voor geschiedenis van

Noord-Brabant - meldt dat dagelijks nieuwe gegevens worden toegevoegd aan hun zoekmachines. In maandelijkse overzichten maken zij kort melding van alle bronnen die zonder tromgeroffel online zijn gezet, maar waar misschien nét dat ene beetje informatie in zit dat jouw onderzoek verder helpt. Bezoek hun site eens en je zult versteld staan van het resultaat: www.bhic.nl/nieuws

De Werkgroepen

Communicatie & Digitalisering.

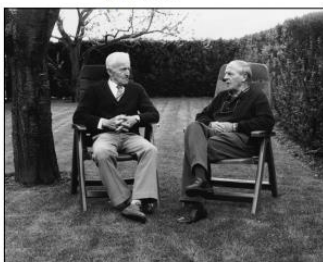
De bekende artikelenreeks "In gesprek met een echte Reuselnaar" uit ons kwartaalblad De Schééper staat nu, behalve op onze eigen website, ook op de website van Brabants Erfgoed. Dit is gerealiseerd via een koppeling met het archiefsysteem Memorix Maior waar de HWR gebruik van maakt.

In gesprek met twee echte Reuselnaaren

Door Thijs van der Zanden

De repetitievondens van het Reusels Gemengd Koor hebben ons ontspanning en vastigheid gegeven waar we wekelijks naar toe konden leven. Bovendien vormde het zingen een uitlaatklep waarbij afstand genomen kon worden van de dagelijkse besommeringen. Wat is er mooier van een volle zaal een ovationeel applaus te krijgen voor een zangvoering, waarvoor soms maandenlang keihard is gerepeteerd. Dat applaus is het bewijs dat er samen iets gepresteerd is.

Links Gerrit Jansen, rechts Rien Mommersteeg

Aan het woord zijn Gerrit Jansen en Rien Mommersteeg in maart van dit jaar gehuldigd als 40-jarige jubilarissen van het in 1928 opgerichte Reusels Gemengd Koor.

Inleiding

Met als middelpunt beide jubilarissen is er na het officiële gebeuren van de huldiging uitgebreid teruggeblikt en nagekaart. Hierbij werden door de jubilarissen en andere aanwezigen zoveel anekdotes en belevissen verteld dat de gedachte opkwam hierover door de Heemkunde Werkgroep Reusel een artikel voor "De Schééper" te laten schrijven. Bij het maken van de afspraak met de

jubilarissen was meteen duidelijk dat ze graag tegelijk geïnterviewd wilden worden. We kunnen elkaar dan aanvullen en als de een wat vergeet is dan weet de ander het misschien nog wel, was het argument van Gerrit Jansen. Tijdens het interview viel direct de betrokkenheid van Gerrit Jansen en Rien Mommersteeg op bij het wel en wee van het Gemengd Koor en het enthousiasme waarmee over de gebeurtenissen en belevissen door hen verteld wordt. Een veelheid van feiten, data en namen van o.a. koorleden en dirigenten passerde in snel tempo de revue. Vooral Rien was hierbij veelvuldig aan het woord. Hierdoor ging de tijd zo snel dat in de kortste keren de klok het uur van middernacht sloeg en het tijd werd het gesprek af te sluiten.

De jubilarissen even voorstellen

Gerrit Jansen in Reusel vooral bekend onder de naam Gerrit van Jan Geukes is een geboren en getogen Reuselnaar. Hij is geboren op 21 april 1921 en komt uit het uit 3 broers en 3 zusters bestaande gezin van Jan Janssen alias Jan Geukes en Cornelia Heesters. Ze hebben gewoond in een inmiddels afgebroken woning aan de Wilhelminalaan tegenover de villa van dokter Snieders.

Op 13 september 1952 is Gerrit getrouwd met de eveneens in Reusel geboren Elisabeth Vosters, beter bekend als Bets Hoek. Bets komt uit het gezin van Wilhelmus Vosters alias Willeke Hoek en Maria van Gompel. Willeke Hoek woonde met zijn gezin aan de Turnhoutseweg vlakbij de Ziekbleek. Gerrit en Bets hebben samen 7 kinderen gekregen die opgegroeid zijn in de Lenseheuveld op de hoek van het Leijensstraatje. Jaren geleden toen de kinderen van Gerrit en Bets nog allemaal thuis woonden was het Reusels Gemengd Koor na een zangvoering nog even blijven plakken in gemeenschapshuis de Kei. Tegen sluitingstijd om 1.00 uur werd door een paar koorleden voorgesteld de gezelligheid voort te zetten in een uitspanning

levensverhaal van de hoofdpersoon, zijn ouders, broers en zusters en strekt zich in het algemeen uit over de gehele vorige eeuw. Dit artikel wordt momenteel geschreven door Thijs van der Zanden. Alle afleveringen vanaf juni 1999 zijn hier terug te lezen. Zie: <https://bit.ly/3gWiSPL>

Archeologie.

Onze voorzitter Thijs van der Zanden regelde via regioarcheoloog Ria Berkvens van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant een bezoek aan de site van bouwplaats De Vlashof aan de Wilhelminalaan 71a -75.

Met archeoloog Daniël Scheeringa van Transect werden de aanpak en voorlopige resultaten van het proefsleuvenonderzoek besproken. Het is nu al vrijwel zeker dat er geen bewijs is dat er een nederzetting is geweest, uit bijvoorbeeld de Romeinse tijd. Eerder hebben vondsten in de Kruisstraat, Weijerterf en Wilhelminalaan wel aangetoond dat die nederzetting er was, aan de noordkant van de huidige Wilhelminalaan. Mogelijk werd er niets gevonden omdat het onderzochte gebied bijna volledig verstoord is door bouw- en graafwerkzaamheden in de 20ste eeuw. Eerder stonden op die locatie de kleermakerswoning van kleermaker Dolf de Kort en 't Schuurke van sigarenfabrikant Agio.

De taak van de HWR is om gevraagd en ongevraagd historisch vooronderzoek te doen en voorinformatie te geven voordat het bodemarchief verstoord wordt. Met de gemeente en archeologische dienst zijn hierover afspraken gemaakt. Van archeologische onderzoeken in Reusel ontvangt de HWR een eindrapport.

"In gesprek met een echte Reuselnaar" of " In gesprek met een echte Reuselse" bevat het

Er werden 3 proefsleuven gegraven en onderzocht. Een vierde proefsleuf kwam er niet omdat door o.a. glasvezelkabels de grond verstoord is.

Op bovenstaande foto de situatie op de Wilhelminalaan (voormalig Hoofdstraat) ter plekke van de opgravingen vele jaren geleden. Links de winkel van Thijs Tops (Handelshuis ToBa; Tops-Basemans), nu de El Sombrero. Dan kleermaker Dolf de Kort met daarnaast sigarenfabriek "het Schuurke". Vervolgens het woonhuis van de familie Tops-Dijsseldonk.

Algemeen.

Tijdens de coronaperiode is door een aantal vrijwilligers, met de nodige voorzorgsmaatregelen, hard achter de schermen gewerkt om toch enige voortgang te boeken in de doelstellingen die we hebben afgesproken. Bijvoorbeeld het ordenen en digitaliseren van onze heemcollectie en ook het scannen van de gedachtenisprentjes heeft de nodige voortgang geboekt.

Zodra wij meer duidelijkheid hebben hoe de situatie zich ontwikkelt zullen wij nadere informatie over de verder plannen verstrekken.

Nieuwsbrieven

Deze maand ontving het HWR secretariaat diverse nieuwsbrieven van collega verenigingen. Deze zijn hier te lezen:

Nieuwsbrief Heemkunde de Heerlijkheid Oirschot - april 2021: <https://bit.ly/2PTGpWk>

Nieuwsbrief Erfgoed Brabant - april 2021: <https://bit.ly/3eQM7AG>

De Koerier van Brabants Heem maart 2021 nr 88: <https://bit.ly/3h4aQV2>

Mededelingenblad Heemkundekring Weerderheem Valkenswaard - april 2021: <https://bit.ly/33fwYU8>

Historiek

Na meer dan een jaar het covid-19 virus te hebben moeten trotseren, en nu nog steeds, zal het maandelijkse stukje proza uit Historiek op de volgende bladzijde mogelijk niet op jou van toepassing zijn. Het blijkt dat een groot deel van onze bevolking gedurende die periode erg spaarzaam is geweest als we de berichten van de banken mogen geloven. Misschien is het gerechtvaardigd nu ook een redelijke rentevergoeding van de banken te vragen. Gaat dat niet door dan kun je beter je geld uitgeven aan leuke zaken en kun je met een "schuldig" gezicht zeggen: "Ik heb geen cent te makken"

Wil jij onze Nieuwsbrief ook regelmatig ontvangen stuur dan een email naar secretaris@heemkundereusel.nl

Ook voor afmeldingen mailen naar secretaris@heemkundereusel.nl

Deze HWR nieuwsbrief en oudere afleveringen zijn terug te lezen op onze website: <https://heemkundereusel.nl/nieuwsbrief.html>

Geen cent te makken hebben

Als je geen cent te makken hebt, ben je platzak. Je hebt geen geld meer. De geschiedenis van deze uitdrukking gaat verder dan Geer en Goor. De uitdrukking is vermoedelijk afkomstig uit het Hebreeuws via het Bargoens in onze taal beland. Maar er is ook een uitleg die het Indonesisch als oorsprong aanduidt.

De uitdrukking 'geen cent te makken hebben' is ontstaan op de markt. Marktkoop- mannen en mensen die op de markt kochten spraken wel eens van 'n cent 'n makke, waarmee ze zichzelf als het ware vervloekten.

Het woord *makke* in deze uitspraak is ontleend aan het Hebreeuws ofwel *makká*, hetgeen slag, klap, plaag of gebrek betekent. De uitspraak 'n cent 'n makke werd later verbasterd tot 'geen cent te makken hebben'.

Geen cent te makken en de tien plagen

Makká betekent, zoals we zagen, 'plaag' en wordt in het Bijbelboek Exodus gebruikt in verband met de beroemde tien plagen in Egypte. Volgens sommige uitleggers werden aan de vooravond (seideravond) van het Joodse Paasfeest (Pesach) boekjes verkocht met daarin uitgebreide verhalen over de tien plagen (de *makkes*) van Egypte. Dergelijke boekjes kostten een dubbeltje per stuk, wat betekende dat één plaag precies één cent kostte, dus: "een cent per makke". Niet zo heel duur dus.

Of toch Indonesisch?

Volgens Onze Taal, die daarbij verwijst naar Wiktionary, zijn er ook verklaarders die stellen dat 'geen cent te makken hebben' uit het Indonesisch afkomstig is. In de Indonesische taal betekent *makan* 'eten'. Dus wie geen cent te makken heeft, heeft geen geld om eten te kopen.

Etymologisch is deze uitleg echter niet aannemelijk. In de oudst aangetroffen variant 'makke' had dit woord de betekenis van 'slaag', wat wijst op een Hebreeuws oorsprong. Daarbij komen alle plekken en bronnen waarin 'makke' voorkomt, uit het Bargoens en/of Amsterdam. Ook dit doet een Hebreeuws-Jiddische oorsprong vermoeden. Tenslotte zijn er ook geen concrete bewijzen dat het woord teruggaat op heet Indonesisch.

Bron: Historiek